

kazovacího -Ø (jedn. číslo), -те (množ. číslo) a koncovku (svou podstatou jmenne) tvarů minulého času a způsobu podmíno-
vacího -Ø, -а, -о (jedn. číslo), -и (množ. číslo) spolu se střídáním
tvrdé -л- (jedn. číslo) — měkké -л- (množ. číslo).

Pozn. Koncovkami vyjadřují číslo jednotné a množné ve vztahu k pod-
mětu nejen přičestí trpná, nýbrž také jmenné tvary přídavných jmen: -Ø, -а,
-о (jedn. číslo), -ы (množ. číslo).

Jen syntakticky se vyjadřuje osoba u tvarů minulého
času a způsobu podmíno-
vacího (čeština ji zde vyjadřuje
koncovkou, popř. koncovkou a osobním zájmenem zároveň; *dělal
jsem, dělal bych, já bych neřekl*, sr. poznámku na str. 181), číslo je
tu pak vyjádřeno dvakrát, syntakticky a koncovkami těchto
tvarů. Jinak (u tvarů přítomných a tvarů způsobu rozkazovacího)
se osoba vyjadřuje buď syntakticky a koncovkami zároveň (zpra-
vidla u tvarů přítomných), nebo jen koncovkami (zpravidla u tvarů
rozkazovacího způsobu).

Výrazové prostředky mluvnického významu osoby a čísla jsou
v ruštině v podstatě obdobné jako v češtině; jejich rozložení
a využití se však v obou jazycích nekryje.

Dvojití možnosti vyjádření mluvnické osoby u tvarů přítomných
a tvarů rozkazovacího způsobu (vyjádření syntaktického zájmeny
a vyjádření koncovkami) využívá ruština k slohovému a expre-
sivnímu odstínění.

V jazyce psaném jsou slohově neutrální a zcela běžné
tvary přítomné a budoucí (přítomní tvary sloves dokonavých
i složené tvary budoucí sloves nedokonavých) s osobními zá-
jmeny. Na tomto pozadí se pak tvary bez osobního zájmena ro-
cííují jako různé motivované, zvláště stylisticky nebo citově. Např.
v uvedeném úryvku z Dostojevského povídky „Прокодил“ je ne-
užívání osobního zájmena takto komentováno: „Всего более
обозлило меня то, что он почти уже совсем перестал употреблять
личные местоимения — до того заваяжничал“. („В результате,
я у всех на виду, и хоть спрятанный, но первенствую. Научен-
ный опытом, *представляю* из себя пример величия и смирения
перед судьбой. *Буду*, так сказать, кафедрой, с которой начну
поучать человечество. Даже один естественно-научные сведения,
которые *могу* сообщить об обитаемом мною чудовище, — драго-
ценны...“).

V jazyce mluveném, zejména v dialogu, vyprávění apod.,
jsou naopak tvary bez osobního zájmena časté a bez zvláštního
slohového zabarvení, např. — А зачем хотите жить со мной
вместе? — Приходи вечером, расскажу. Fedin — Вот узнаешь
меня, тогда перестанешь бояться. Коголенко.

Tvarů způsobu rozkazovacího se zpravidla užívá bez osob-
ních zájmen. Zde naopak užití osobního zájmena je podmíněno
buď logickým zdůrazněním (např. Ты с баом, Мiшенъка, садись
против алья. Я, прiма, сяду против вгоры. Крылов *Вас проти
altu sed - tak, kmotiře, dostaci; ja proti sekundu* ...), nebo stupněm
kategoričnosti rozkazu, výzvu, prosby apod. V postavení před
slovesem zájmeno důraz zpravidla zesiluje (Ты у меня *пiкни
только!*), v postavení za slovesem naopak zmiňuje (*He сокрушiай
ты меня, старуху!* Тургенев). Především se však užíje osobního
zájmena tehdy, je-li předmět závislý na slovese vyjádřen osobním
zájmenem, např. Ты скажi ему! Ты удержи его от зтого рещения!

V tvarech času minulého a způsobu podmíno-
vacího je
v ruštině naopak základním a jediným výrazovým prostředkem
osoby a čísla zájmeno osobní; proto je mnohem závažnější
než u tvarů přítomných (я работал, он писал, мы читали, вы ска-
зали, я работал бы, он писал бы, мы читали бы apod.). Neschybují
však, zejména v jazyce hovorovém, přírady užití tvarů minulých
bez osobního zájmena (Расскажу, как *провёл* каникулы — *Забыл
уже* (1. os.), что вы *сказали*).

Pozn. Čeština zná také obdobné tvary minulé bez pomocného slovesa,
zejména v 1. a 2. osobě obou čísel (*Я říkal, že to сказi*. — *Мы дiтали, že не*у*дiтiме*),
ovšem jen jako hovorovou variantu vedle neutrálních tvarů spisovných se
slovesem pomocným. Je zde tedy také využito dvojití možnosti vyjádření osoby
k účelům slohového a expresivního odstínění (sr. *Я říkal, že to сказi*. — *Я исен
říкал, že to сказi*. — *Рiкал исен, že то сказi*).

Slovesný způsob a čas

Soustava slovesných způsobů a časů

K výrazně slovesným kategoriím patří slovesný způsob
a čas (*наклонение и время*).

Slovesný způsob vyjadřuje jednak vztah děje k subjektu, jednak
148
pojetí děje v jeho vztahu ke skutečnosti (poměr slovesného děje ke
skutečnosti stanovený mluvčím). Podobné významu jako slovesný
způsob vyjadřují i jiné jazykové prostředky, nejsou však gra-
matické (modální slovesa, příslovce, částice, neosobní vazby mo-
dální, intonace). Slovesný způsob vyjadřuje soustava trojích slo-
vesných tvarů: způsobu oznamovacího, způsobu podmíno-
vacího a způsobu rozkazovacího.

Základem, o němž se opírá naše hodnocení způsobových významů,
je způsob oznamovací (*изъявительное наклонение*). **Оznamovací**

způsob označuje děj podmětu podle pojetí mluvčího jako skutečný, reálný, tvrdí jeho existenci nebo neexistenci. Je to význam základní, v poměru k ostatním bezpříznakový, který může být ostatními modálními prostředky (negramatickými) různě doplněván.

Způsob podmiňovací (*сослагательное п. условное наклонение*) označuje na rozdíl od způsobu oznamovacího děj podmětu jako neskutečný, nereálný, jen možný, nejčastěji, jak říká jeho název, podminěný nebo kladený jako podmínka.

Způsob rozkazovací (*повелительное наклонение*) označuje děj, jehož uskutečnění se podmětu ukládá, nejčastěji vůli mluvčího formou přímé výzvy. V tomto smyslu stojí způsob rozkazovací proti ostatním dvěma jako způsob „aktivní“. Z významu způsobu rozkazovacího vyplývá, že označuje zpravidla děj, který teprve má existovat, a tím se způsob rozkazovací sblíží se způsobem podmiňovacím.

Slovesný děj můžeme zařadit do přítomnosti, minulosti nebo budoucnosti z hlediska okamžiku promluvy. Tyto časové významy se nerozlišují všechny ve všech způsobových rovinách. Rozvinutý systém všech tří základních časů nacházíme jen v rámci způsobu oznamovacího, rozkazovací způsob není časově rozlišen. Podmiňovací způsob v ruštině časově rozlišení nezná; v češtině máme však možnost rozlišovat děj zařazovaný do minulosti (*byl bych* (*был бы*)) a děj zařazovaný do přítomnosti nebo budoucnosti (*přišel bych*), není to však závazné.

Tvarů oznamovacího způsobu sloves nedokonavých jsou významem trojí: **minulé** (*формы прошедшего времени* — *писал, читал*), **přítomné** (*формы настоящего времени* — *пишУ, читаЮ*) a **будoucí** (*формы будущего времени* — *буду писать, буду читать*). Tvarů sloves dokonavých jsou dvojí: **minulé** (*написал, прочитал*) a **будoucí*** (*напишУ, прочитаЮ*).

V této soustavě časů se ruština a čeština shodují, rozdíl je jen ve výrazové stránce tvarů minulých (sr. *četl jsem* — (я) *читал*).

I. Způsob oznamovací

A. Soustava tvarů oznamovacího způsobu

Způsob oznamovací má u sloves nedokonavých trojí tvary: jednoduché tvary přítomné a minulé a složené tvary

*) Přítomné tvary nedokonavé a budoucí tvary dokonavé se koncovkami shodují. Tyto koncovky nazýváme přítomní.

budoucí; u sloves dokonavých má tvary dvojí: jednoduché tvary budoucí (koncovkami shodné s tvary přítomnými sloves nedokonavých) a minulé (tvořené shodně s minulými tvary sloves nedokonavých).

1. Tvoření tvarů přítomného času a jednoduchých tvarů budoucího času (tvary přítomní)

Tvary přítomní mají v ruštině dvojí osobní koncovky (vždy s variantou přízvučnou a nepřízvučnou), v pravopise jednak *-у/-ю*, *-ешь (ёшь)*, *-ет (-ёт)*, *-ем (-ём)*, *-ете (-ёте)*, *-ут/-ют*, jednak *-ю/-у*, *-ишь*, *-ит*, *-им*, *-ите*, *-ят/-ат*. Podle přítomných koncovek se slovesa dělí v mluvnicích na dvě časování. Koncovky obou řad jsou si značně podobné a výrazně jsou rozlišeny jen v poloze přízvučné; podle ustupující normy *може*vské splývaly ve výslovnosti i nepřízvučné koncovky 3. osoby množ. čísla I. a II. časování (sr. *московский ходит, носят*); dnes se zpravidla rozlišují, hlavně vlivem jazyka psaného (písmo).

Přítomní koncovky se připojují ke kmeni přítomnímu, který je společný pro celou řadu tvarů (tvary přítomní). Přítomní kmen je buď vyznačen zvláštní příponou (tou jsou přípony kmenové sloves I. časování *-н-*, *-л-*, příp. *-у-*), nebo je bez přípony kmenové (má kmenovou příponu nulovou); zde dělíme slovesa jednak podle koncovek (I. a II. časování), jednak podle přípon kmenových (viz *Třídění sloves*). Přítomní kmen je většinou odlišný od kmene infinitivního.

Střídání kmenové souhlásky mají slovesa I. časování vzoru *несёт* (sr. *несу* — *несёт*), *нечём*, *мáжет*, *борётся* (sr. *борюся* — *борюсь*, *борется*) a slovesa II. časování vzoru *прóсит*, *мёрнит*; ke střídání dochází v II. časování i u sloves neproduktivních denominativ na *-л-ть*, jinak jen u sloves neproduktivních. Změnu kmenové souhlásky, pokud k ní dochází, mají přítomné tvary sloves I. časování (kromě sloves vzoru *несёт*, *нечём*) společnou se všemi tvary tvořenými od kmene přítomného; u sloves II. časování má z tvarů od kmene přítomného změněnou kmenovou souhlásku jen 1. osoba jedn. čísla (*прошУ, пробíшь...*; *золочУ, зологíшь...*). Ke střídání „tvrdá — měkká párová“ dochází jen u sloves I. časování (vzor *несёт*, *борётся*); souhlásky (kromě střídání „tvrdá — měkká párová“) se střídají takto: (*к—ч*, *г—ж*, *х—ш* jen v I. časování), (*с—ш*, *з—ж*, *д—ж*, *д—жц* jen v zast. *отраждет* I. časování), (*т—ч*, *т—щ*, *б—бл*, *п—пл*, *м—мл* (*в—вл*, *ф—фл* jen v II. časování), *ст—щ* (*ск—ш*, *сл—сл* jen v I. časování). Ostatní případy střídání jsou méně pravidelné, jsou vždy neproduktivní. Viz §§ 201—215.

Презентní tvary základních vzorů I. a II. časování

I. časování

jedm. číslo	1. osoba	несу́	мáжу	толкнѹ́	чита́ю	бесе́дуеу
	2. osoba	несёшь	ма́жешь	толкнёшь	чита́ешь	бесе́дуешь
	3. osoba	несёт	ма́жет	толкнёт	чита́ет	бесе́дует
множ. číslo	1. osoba	несём	ма́жем	толкнём	чита́ем	бесе́дуем
	2. osoba	несёте	ма́жете	толкнёте	чита́ете	бесе́дуете
	3. osoba	несут	ма́жут	толкнут	чита́ют	бесе́дуют

II. časování

jedm. číslo	1. osoba	говори́ю	прошу́	терпи́ю	кричу́
	2. osoba	говори́шь	про́сишь	терпи́шь	кричи́шь
	3. osoba	говори́т	про́сит	тери́т	кричи́т
множ. číslo	1. osoba	говори́м	про́сим	тери́м	кричи́м
	2. osoba	говори́те	про́сите	тери́те	кричи́те
	3. osoba	говори́т	про́сят	тери́т	крича́т

Pozn. 1. Koncovky -у, -ут sloves I. časování mají po měkké souhláске párové (tedy u sloves vzoru *ма́жет* se střídáním б — бл, п — пл, м — мл a vzoru *бесе́т*) a po samohláске (u sloves 3. třídy grafickou podobu -ю, -ют. Koncovky -у, -ат sloves II. časování jsou grafickou variantou koncovek -ю, -ат v poloze po šerlavé.

2. Ojedinelé jsou prezentní tvary s koncovkami jinými; jsou to tvary sloves nepravidelných даст (též создáст) a ест, k nim se řívodem řadí есть, су́ть a tvar весть, зна́мý jen z frazeologismů. Jsou to zbytky skupinky sloves, která se podle svého tvoření, již v nejstarších dobách neproduktivní, nazývají bezpříznaková, viz § 217.

2. Tvoření složených tvarů budoucího času

Složené tvary budoucího času (*сложная п. составная форма будущего времени*) se skládají z tvarů slovesa býть (бúду, бúдешь, бúдет, бúдем, бúдете, бúдут) a z nedok. infinitivu slovesa významového, např. бúду читáть, бúдешь читáть...; бúду работáть, бúдешь работáть... Vedle tvarů složených se v ruštině užívá opisných výrazů, které se skládají z pomocných sloves stánu, стáнешь..., начну́, начнёшь... a nedokonavého infinitivu slovesa významového. Opisné výrazy se podle situace více či méně zřetelně liší od tvarů složených významem sloves stáну... начнý...

Pozn. Na rozdíl od češtiny netvoří v ruštině nedokonavá slovesa pohybu tvary budoucí předponou *по-* (*пújde, поједет, побёжýт...*). Ruské *пойдёт, побёдет, побёжýт...* jsou jednoduché tvary budoucí dokonavých sloves пойтý, побёдет, побёжýт... (utvořených od nedokonavých итýт, ёхатý, бежáть předponou побегáть... (utvořených od nedokonavých итýт, ёхатý, бежáть předponou по-) s úprlným časováním, jako mají jiná slovesa dokonavá (v češtině máme vedle tvarů *пújde, поједет, побёжýт...* jen ještě tvary rozkazovací *појди, поједь, побёжь...*). Této dokonavým proslým tvarům budoucím odpovídají nedokonavé složené tvary budoucí бúдет итýт, бúдет ёхатý, бúдет бежáть...

Пřízvuk tvarů презентních

Velká většina má v tvarech prezentních přízvuk stálý, buď na kmeni nebo na koncovce (чита́ю — чита́ю, чита́ешь..., чита́ют; толкнѹ́ — толкнѹ́, толкнѹ́ешь..., толкнѹ́т; говори́ю — говори́ю, говори́шь..., говори́т); všechna slovesa slovtvorně produktivní mají **пřízvuk stálý**.

Rada sloves (všechna jsou slovtvorně neproduktivní) má v tvarech prezentních **пřízvuk pohyblivý**: 1. osoba jedn. čísla má přízvukovou koncovku, v ostatních tvarech je přízvuk na kmeni (ко́лото — ко́лото, ко́лешь..., ко́лот; пахáть — пахáть, пахáешь..., пахáют; про́сят — про́сят, про́сишь..., про́сят; терпи́ть — терпи́ть, терпи́шь..., терпи́т).

Rokud je vztah mezi infinitivem a tvary prezentními zřetelný, platí až na několik výjimek (алка́ть — алчу, алчѹ́ешь...; колебáться — колеблѹ́сь, колеблѹ́шься...; колыхáть — колышу, колышѹ́ешь...), že v 1. osobě jedn. čísla je přízvuk tam, kde je v infinitivu.

Stálý přízvuk na kmeni mají slovesa сáдет, лезет (I. 1. a)*, ляжет (I. 1. b), slovesa vzoru *ма́жет* na perízvukové -ать v infinitivu a uvedená алка́ть, колебáться a колыхáть, slovesa ёдет, бúдет (I. 1. f), slovesa vzoru *кри́кнет, со́знет* (slovesa 2. třídy na perízvukové -нуть), slovesa застрянет, лёнет, стáнет (I. 2. b), slovesa vzoru *чита́ет* a *краснеет* spolu s těmi, která se k nim tvarově hlásí (kromě гниёт), slovesa vzoru *бесе́дует, ограни́зует* (kromě sloves typu *клюёт*), slovesa vzoru *наде́ется* (kromě смеётся), slovesa воёт, кроёт, моёт, поёт, роёт, брёт (I. 3. d), slovesa II. časování na perízvukové -ить, slovesa *видит, зависит, обидит* (II. b na perízvukové -еть), слышит (II. c na perízvukové -ать).

Stálý přízvuk na koncovce mají slovesa vzoru *несёт* (kromě сáдет, лезет), *лечёт* (kromě ляжет, мо́жет), *ждёт* (kromě стóнет), sloveso плёт (I. 1. d), slovesa трёт, (за-)прёт, умрёт, возьмёт, жмёт, жнёт, займёт, переймёт, уймёт, живёт, плывёт, слывет, ушибёт (I. 1. f), slovesa vzoru *толкнёт, слышесо гниёт* (I. 3. a), slovesa жуёт, клюёт, куёт, плюёт, снуёт, суёт (I. 3. b), смеётся (I. 3. c), даёт, узнаёт, встаёт, бьёт, льёт, шьёт, шьёт, поёт (I. 3. d), slovesa II. časování vzoru *говори́т, ме́рит* (kromě *видит, зависит, обидит, смóгрит, ве́рит*, терпит, тј. skoro všechna tohoto vzoru na přízvukové -ётъ),

*) Viz Třídění sloves.

кря́чит (kromě slýшит, дёржит, ды́шит, го́нит, т. j. skoro všechna tohoto vzoru na přízvukné -ать), спит, бо́ится, сто́ит (I. 1. c).

Pohyblivý přízvuk má: *мо́жет* (I. 1. b), *сто́нет* (I. 1. c), slovesa vzoru *ма́жет* na přízvukné -ать v infinitivu (kromě *алка́ть, колеба́ться, колы́даться*), slovesa vzoru *бо́рется*, slovesa obímájet, *огни́мет, подни́мет, прима́ет, разни́мет, сви́дет* (I. 1. f), *тоне́т, помина́ет, тяне́т, обма́нет, взгляне́т* (I. 2.), slovesa II. časování vzoru *про́сит*, sloveso *во́ртит, сме́ртит* (II. b), *дёржит, ды́шит, го́нит* (II. c).

Pozn. 1. Polotučné jsou vyznačeny vzoru, podle nichž se časují slovesa slovo- tvořně produktivní; poměrně úplné přehledy jsou uvedeny v oddílu o třídění sloves u každého vzoru (případně skupiny), kam se neřadí slovesa slovo- tvořně neproduktivní.

2. Dokonavá slovesa s předponou *вы-* mají ve všech tvarech přízvuk na předponě (*вынесу, вынесешь, вынеси, вынесёшь, вынеси, вынесёшь, выпишу, выпишешь, напишешь, вынеси, вынесёшь, вынеси, вынесёшь, выдам, выдашь, выдадут, выдадут, выдашь, выдадут*...).

3. Tvoření tvarů minulého času

152 V ruštině jsou tvary minulého času **jednoduché**, čeština má minulý čas **složený**, s výjimkou 3. osoby jedn. a množ. čísla (я ра- ботал, ты работала, он работал, мы работали, вы работали, они работали — *pracoval jsem, pracovala jsi* // *pracovali, pracovali, работали jsmе, работали jste, работали*). Tvoří se od kmene minu- lého zpravidla příponou *-л-*, k níž přistupují koncovky *(-л-, -а, -о; -и)* vyjadřující rod a číslo (он работал, она работала, оно работало — oni работали); v čísle jednotném je tato přípona *-л-* tvrdá, v čísle množném měkká (*читал — читали*). Koncovka množného čísla *-и* je pro všechny tři rody; čeština má v množném čísle koncovky *dvě, -i* (koncovka mužská a ženská) a *-а* (koncovka střední), v pravopise rozlišuje ještě koncovky *-и* (koncovka životná mužská) a *-ы* (koncovka mužská neživotná a ženská). Jedná koncovka v množném čísle tvarů minulých v obecné češtině (*ку́рята бе́жали*) odpovídá stavu ruskému, spisovná čeština zachovává stav starší, nezejednodušený.

Osoba se v minulém čase v ruštině vyjadřuje syntakticky (osobními zájmeny, též v 3. osobě, pokud není vyjádřena jinak), v. § 146.

Pozn. Existence rodových koncovek a nedostatek vyjádření osoby je dána původem těchto tvarů; původně šlo o tvary složené (jako v češtině), sr. *strus. судити есмь, выдаю, емь*. Tvary na *-лть* byly neurčité (jmenové) tvary slo- vesné, přičestí minulá činná; podobně jako v češtině jsou tyto tvary též součástí složených tvarů podmínavacích způsobu (я читал бы — *četl bych*).

Tvoření příponou *-л-* od kmene minulého je celkem pravidelné. Odchylné tvary minulé mají slovesa s minulým kmenem

na souhlásku, tedy slovesa 1. třídy I. časování vzoru *несём, нечём*, dále slovesa *(со-)грёт, (за-)прёт, (у-)мрёт, (от-)шибёт* (I. 1. f) a většina sloves vzoru *созна́ет* 2. třídy I. časování.

Slovesa s kmenem minulým na souhlásku kromě *-л-, -т-* (za- končení kmenem minulého slovesa I. třídy uvedených vzorů je stejné jako zakončení kmene přítomného; u sloves vzoru *созна́ет* je zřetelné před příponou *-ну-ть*) mají minulé tvary jednotné mužské bez přípony *-л* (s příponou nulovou): *нес-ёт — нёс* (vlastně *нёс-л-л*), *вез-ёт — вёз*, *лёз-ёт — лёз*, *грео-ёт — грёб*, *скреб-ёт — скрёб*; *печ-ёт (пек-ý) — пёк*, *береж-ёт (берег-ý) — берёг*, *мо́жет (мог-ý) — мог*; *согр-ёт — стёр*, *запр-ёт — запер*, *умр-ёт — умер*, *отшиб-ёт — отшиб*; *со́х-н-ет — сох* (viz Třídění sloves). Sr. v obecné češtině obdobné tvary *принес, řек, немол* — spis. *принёс, ре́к, немол*. Jinak než v ruštině je tomu v české 2. třídě slovesné, sr. *stísl, uschl* — *стисну́л, засох*; v obecné češtině je ještě jednak *stísk, uschl*, jednak *stísknul, uschnul*. Je tedy česká 2. třída, jak ukazují především tvary minulé, při základní shodě jinak tvarově uspořá- dána (proto také není v třídění ruských sloves třeba vzoru obdob- ného českému *mine — minul*).

Slovesa s kmenem minulým na *-л-, -т-* (u vzoru *созна́ет* jde v podstatě jen o sloveso *у-/вняту́ть*) mají tvary minulé bez tohoto *-л-, -т-*; *вед-ёт — вёл*, *плед-ёт — плёл*, *пряд-ёт — пряд*, *сяд-ёт — сел*, *увя-н-ет (увяд-ший, увяд-á-ет) — увял*. Sloveso idití (I. 1. a) s kmenem minulým *шед-* (пришед-ший) má v minulém čase měl jako česká *šel*; jinak čeština *-д-, -т-* v tvarech minulých za- chovává (*ведл, плетл,uvadl*), v obecné češtině pak je (jako běžně v případech s kmenem minulým na souhlásku) *вед, плет,uvad*.

Pozn. Sloveso *растер* — *рос*, *растёт* (I. 1. a) se vlastně řídí oběma pravidly: přípona *-л-*, která se po zájniku *-т-* (*раст-ёт*) dostává do sousedství souhlásky *-с-* (*рос-л- > рос*), odpadá.

Přízvuk tvarů minulých

153 Přízvuk tvarů minulých je převážnou většinou **stálý na kmeni**, co do místa shodný s infinitivem (*читал, а... — читáшь, говори́л, а... — говори́шь*); stálý přízvuk na kmeni v minulém čase mají všechna slovesa II. časování kromě *родитъ, гнать* a *спать*. Stálý na kmeni je přízvuk minulých tvarů všech sloves slovo- tvořně produktivních. **Stálý přízvuk na koncovce** a **pohyblivý přízvuk** mají jen slovesa slovo- tvořně neproduktivní: patří do 1. a 3. třídy I. časování, z II. časování jsou to jen *родитъ, гнать* a *спать*, ze sloves nepravi- delných *даты*.

Stálý přízvuk na koncovce mají slovesa vzoru *несём* (I. 1. a) s infinitivem na *-ти* a sloveso (*про-)честъ* téhož vzoru, dále slovesa vzoru *нечём* (I. 1. b)